

CÍCLICA [space · community · ecology]

www.ciclica.eu

CÍCLICA és una cooperativa que ofereix serveis d'arquitectura, urbanisme i paisatge per assolir l'equilibri ambiental i l'equitat social. Està fundada per: Ma. Elena Albareda, Ma. Mariona Alcaraz, Dr. Joaquim Arcas i Dra. Marta Serra. Està formada, també, per: Ma. Adrià Martín. Tot l'equip som titulats a l'ETSAV-UPC i hi impartim docència vinculats amb la recerca.

CÍCLICA treballem entorn els reptes constants i urgents que la crisi ambiental planteja a la societat i les seves institucions. La resposta requereix una comprensió a escala global, per fer front al canvi climàtic per exemple, amb fortes actuacions holístiques a escala local. Per això Cíclica treballem integrant d'una forma innovadora i sistèmica tres àmbits: arquitectura, medi ambient i comunitat. Desenvolupem projectes des de la seva comprensió transescalar, des de l'edificació fins al territori, considerant a nivell ambiental tots els recursos que hi intervenen: l'energia, l'aigua, els materials i la matèria orgànica, mitjançant la participació per incorporar l'usuari en la presa de decisions i aconseguir el seu màxim grau d'autosuficiència. Comptem amb perfils complementaris procedents de doctorats que van des de l'urbanisme ecològic, l'habitabilitat i arquitectura sostenible, treball comunitari i espai públic, i l'energia i el canvi climàtic.

Sabem que la ciutat no podrà ser mai sostenible, sinó que és la societat la que ho pot ser. És per això que cal intervenir tant en l'espai urbà com en el territori per fomentar la seva reconexió. L'objectiu general de CÍCLICA consisteix en potenciar un canvi de visió sobre l'entorn a partir de la metodologia de recerca-acció participada, és a dir, la recerca aplicada a partir de la inclusió de l'usuari en el procés de projectar assegurant la transformació social cap a una mirada sistèmica i conscient sobre l'entorn. Els valors de CÍCLICA es centren en fomentar l'autosuficiència de les persones en relació amb el seu territori, revaloritzar la identitat socioambiental d'aquest i les seves oportunitats d'arrelament. El nostre objectiu consisteix en aconseguir l'equilibri de relacions entre les persones i l'espai que habiten.

El desembre de 2015 Cíclica rep el Premi Concurs d'Emprenedoria i Economia Social 2015 per part de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès i la Fundació Sant Cugat Actiu. Els serveis que oferim comprenen plans i estratègies municipals, consultoria estratègica, projectes d'espai públic i paisatge, dinamització comunitària i coordinació de processos participatius i docència i comissariat.

Consultoria Energètica en Edificació i Canvi Climàtic

2017

Estrategia a largo plazo para la rehabilitación energética en el sector de la edificación en España

Col·laboració en la segona versió de l'informe realitzat pel Ministerio de Fomento en el marc de les obligacions de la directiva d'eficiència Energètica 2012/27/UE del Parlament Europeu i el Consell per tal d'establir un marc comú de mesures pel foment de l'eficiència energètica dins la UE.

Encàrrec del Ministerio de Fomento del Gobierno de España. Coautors: Albert Cuchí

2014

Aspectes normatius que afecten l'Estratègia Catalana per a la Renovació Energètica d'edificis

Informe sobre el marc normatiu necessari per a la renovació energètica del parc edificat posant èmfasi en la planificació d'objectius de qualitat tècnica, capacitat d'albergar activitats i dels recursos necessaris per mantenir l'habitabilitat del parc edificat.

Informe encarregat per la Secretaria d'Habitatge i Millora Urbana del Departament de Territori i Sostenibilitat en el marc de l'Estratègia Catalana per la Renovació Energètica d'Edificis. Coautors: Albert Cuchí

Estrategia a largo plazo para la rehabilitación energética en el sector de la edificación en España

Col·laboració en l'informe realitzat pel Ministerio de Fomento en el marc de les obligacions de la directiva d'eficiència Energètica 2012/27/UE del Parlament Europeu i el Consell per tal d'establir un marc comú de mesures pel foment de l'eficiència energètica dins la UE.

Encàrrec del Ministerio de Fomento del Gobierno de España. Coautors: Albert Cuchí
http://www.fomento.gob.es/MFOM/LANG_CASTELLANO/PLANES/ELPRESEESP/

Building a common home. A global visión report

Estratègia pel sector de la construcció per tal de fer front als principals reptes ambientals a nivell mundial responent a les necessitats d'habitabilitat i esdevenint, al mateix temps, un sector capaç de generar desenvolupament econòmic.

Informe encarregat per Green Building Council España (GBCe) en el marc del World Sustainable Building Conference 2014 celebrat a Barcelona (WSB14). Coautors: Albert Cuchí

<http://www.wsb14barcelona.org/spanish/vision-global.html>

Plans estratègics a escala municipal

- 2017 **Estratègia municipal de renovació energètica d'edificis a Santa Coloma de Gramenet**
 Elaboració d'un Pla Local de rehabilitació energètica del parc residencial per un àmbit definit del municipi de Santa Coloma de Gramenet que permeti establir el full de ruta per la renovació energètica dels seus edificis, contribuint no solament a assolir els objectius ambientals europeus pel 2020-2050, sinó també procurant una habitabilitat socialment admissible, mantinguda i renovada per tots als habitants i al desenvolupament d'un nou sector de l'edificació econòmicament viable i generador de treball.
 Informe encarregat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona en conveni amb el Centre de Transferència Tecnològica de la UPC. Coordinació: Albert Cuchí
- 2016 **Estratègia municipal de renovació energètica d'edificis a Sant Cugat del Vallès**
 Desenvolupament d'un instrument de planificació a llarg termini de la renovació energètica dels edificis del parc construït de Sant Cugat del Vallès, a partir de la caracterització del parc construït i la seva demanda energètica per tal d'elaborar un full de ruta per l'horitzó 2050 en línia amb els objectius definits per la UE.
 Informe encarregat per l'ajuntament de Sant Cugat del Vallès en conveni amb el Centre de Transferència Tecnològica de la UPC. Coordinació: Albert Cuchí
- 2015 **Diagnosi del metabolisme social d'Amorebieta-Etxano**
 Diagnòstic a partir d'una metodologia basada en la investigació-acció participada que fomenta la co-diagnosi i mediació a través de jornades de reflexió, formació i diàleg entre agents locals per tal de reconèixer les debilitats i fortaleses existents en la sostenibilitat actual del seu territori i potenciar, a partir de la transformació del seu sistema productiu, el tancament de cicles materials.
 Informe encarregat per l'Administració d'Amorebieta-Etxano a instàncies de l'Associació de Veïns d'Etxano. Coordinació: Albert Cuchí. Coautors: Urtza Uriarte y Eneka Quintana.
<http://upcommons.upc.edu/handle/2117/28504>
- 2010 **Estratègia verda urbana de Santiago de Compostela**
 Desenvolupament d'un nou instrument de planejament i gestió urbana cap a la sostenibilitat a partir de l'anàlisi del patrimoni de la ciutat tradicional com a model de gestió sostenible del metabolisme urbà pel municipi de Santiago de Compostela.
 Informe encarregat pel Consorci de Santiago de Compostela amb la Concejalía de Medio Ambiente de l'Ajuntament de Santiago de Compostela. Coordinació: Albert Cuchí
<http://ciclica.eu/work/estrategia-verda-urbana-de-santiago-de-compostela/>

Espai públic, paisatge i urbanisme

2016

Hort comunitari de Mira-sol

Desenvolupament d'un hort comunitari ecològic en el barri de Mira-sol en el marc del projecte *Mirasol fem ambient!*, per tal de generar un espai medidor i articulador en la formació de valors i capacitats, la gestió ambiental, en la producció i cooperació econòmica, en la socialització i cohesió intergeneracional i recreativa.

Promotor: Ajuntament de Sant Cugat

<http://www.hortmirasol.cat/>

Modificació puntual del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal d'espais lliures i equipaments de l'entorn de l'església

Modificació puntual de planejament al terme municipal de Caldes de Montbui.

Promotor: Regidoria d'Urbanisme i Territori de l'Ajuntament de Caldes de Montbui.

Coautors: Cavaa arquitectes.

2015

Recuperació del sistema de reg de les hortes termals de Caldes de Montbui

Projecte d'espai públic construït per a la recuperació de la gestió sostenible del reg a partir d'una recerca-acció participada amb una comunitat de setanta hortolans i la junta de regants que els re-presenta.

Promotor: Regidoria d'Espais Públics i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Caldes de Montbui. Coautors: Cavaa arquitectes. Guanyador Ex-Aequo del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2016 i del Bauwelt Award 2017 i seleccionat als premis ArquinfAD 2016, Biennial of Landscape Architecture Rosa Barba i EUMies Award 2017.

<http://ciclica.eu/work/bassa-i-passarella-a-les-hortes-de-baix/>

Modificació puntual del Pla Especial d'Assignació d'Usos als equipaments al carrer Pompeu Fabra i avinguda Roquetes a Can Magí

Promotor: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: Cavaa arquitectes.

2014

Estudi d'aplicació dels Sistemes Urbans de Drenatge Sostenible a Sant Cugat del Vallès

Estudi per a la implementació de criteris de drenatge sostenible al territori de Sant Cugat del Vallès tant pel que fa a gestió de l'aigua d'escorrentia de pluja com les aigües residuals domèstiques

Promotor: Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: Isabel Vega.

2015

Estudi de viabilitat socioambiental per a la gestió sostenible de l'aigua del barri de la Clota

Informe desenvolupat per l'avantprojecte de reurbanització del barri de la Clota per tal d'evaluar la viabilitat socioambiental de la intervenció per a la gestió sostenible de l'aigua recuperant el patrimoni de la gestió tradicional des del coneixement i les necessitats actuals.

Encàrreg de Bosch Capdeferro arquitectes per a l'Ajuntament de Barcelona.

Diagnosi participades i processos col·laboratius

2017

UIA Vilawatt

Disseny i implementació de processos col·laboratius per al desenvolupament de nous hàbits envers l'ús de l'energia com a mesures per a la reducció del consum i de les emissions de gasos d'efecte hivernacle associades.

Projecte desenvolupat en el marc del projecte europeu UIA (Urban Innovative Actions) Vilawatt a Viladecans del que Cíclica és Partner.

Processos de participació en el programa de desenvolupament de les Superilles

Disseny i gestió dels processos de participació comunitària dins del programa de desenvolupament de les superilles.

Encàrrec de CAVAA arquitectes per a l'Ajuntament de Barcelona.

2016

Acompanyament de la comunitat de l'Hort de Mira-sol

Diagnosi participada en el disseny de l'hort i en la formació de l'associació que el gestiona. Projecte Mira-sol fem Ambient!

Promou: Consell de Barri de Mira-sol i Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Col·labora: Marina Barroso (Empremta).

Amb tu decidim el barri

Diagnosi participada dels entorns de Can Cabassa i l'estany d'Alous.

Iniciativa desenvolupada amb el suport de l'ajuntament de Sant Cugat del Vallès i l'Escola d'Arquitectura del Vallès - Màster Universitari en Arquitectura (Marq). Conveni de suport tècnic amb l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès amb el Màster Universitari en Arquitectura de l'ETSAV. Coordinació de Marta Serra

FESCAMP – 3a edició

Projecte d'activació i articulació de processos pedagògics i artístics col·lectius entre artistes, mediadors i agents locals per activar la mirada dels ciutadans vers el seu territori que es desenvolupa en el context de Sant Cugat del Vallès i els seus barris perifèrics.

Iniciativa desenvolupada amb el suport de les Regidories de Cultura, participació i medi ambient de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès. Coautors: Mixité i Joana Calsamiglia.

<http://fescamp.cat/>

Thoughts on participation: interviews to Herman Hertzberger, John Habraken i Bernard Kohn

Documental de 25min que explora la teoria de la participació des d'una perspectiva històrica a partir d'entrevistes a tres arquitectes octogenaris sobre el paper de l'usuari i la responsabilitat social de l'arquitecte, guió i conducció de les entrevistes.

Documental produït per Leve projects i dirigit per Eva Serrat.

2015

Programa d'implicació de treballadors en la gestió energètica d'equipaments públics

Projecte pilot a escala municipal d'implicació de treballadors i usuaris en la gestió energètica d'equipaments públics per tal d'avaluar el potencial de l'acció comunitària en la implementació de mesures de gestió energètiques per tal d'aconseguir un reducció de les emissions de carboni considerable sense afectar al confort ni a les activitats.

Promotor: Ajuntament de Viladecans. Coautors: Synapcity

2014

Diagnosi participada i sessions de codisseny amb l'Associació d'Hortolans de les Hortes de Baix

Anàlisi de les necessitats, conflictes i oportunitats per a la millora de la gestió del reg. Grup de 30 usuaris.

Promotor: Regidoria d'Espai Públic i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Caldes de Montbui.

Imatges del procés participatiu a: <http://ciclica.eu/work/bassa-i-passarel%C2%B7la-a-les-hortes-de-baix/>

4 jornadas de dialogo para un territorio sostenible

Jornades participatives i de formació amb les entitats del municipi d'Amorebieta-Etxano (Vizcaia) per avaluar el potencial sostenibilista del seu territori.

Promotor: Ajuntament d'Amorebieta-Etxano a instàncies de l'associació de veïns d'Etxano.

Projecte: *Diagnosi del metabolisme social d'Amorebieta-Etxano*.

FESCAMP – 1a i 2a edició

Organització del Fescamp com a Festival d'Art, Comunitat i Medi Ambient als barris de Mira-sol i la EMD de Valldoreix.

Iniciativa desenvolupada amb el suport del Consell de Barri de Mira-sol i les Regidories de Cultura, Participació i Medi Ambient de l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès.

<http://fescamp.cat/>

2013

A les Places! Ciutat, Cultura, Comunitat. Jornades de treball sobre l'espai públic

Pla de treball i implementació pel curs acadèmic 2013/2014 de batxillerat artístic i escènic de l'Institut Celestí Bellera per la construcció d'un artefacte itinerant a l'espai públic.

Promotor: Ajuntament de Granollers

Passatges viscuts, passatges registrats

Documental que superposa les pràctiques quotidianes i la percepció ciutadana local sobre les intervencions arquitectòniques que actuen com a passatges connectors a l'entorn de Sant Adrià del Besòs. Document d'obertura per a la presentació dels premis *Passatges per a la Barcelona Metròpoli* de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Promotor: l'Institut pour la Ville en Mouvement de París. Coautors: Goula, A; Clara, N; Viladoms, P; Ricart, N.

<https://vimeo.com/97127338>

Cohabitatge

2017

Casa Balagué

Projecte i execució d'una ampliació d'un habitatge unifamiliar en forma de pavelló exempt dins la mateixa parcel·la per tal d'acollir simultàniament dos nuclis familiars.

Promotor privat

2016

Casa Stenger

Projecte i execució d'una reforma d'un habitatge unifamiliar existent per tal de convertir-la en un espai domèstic dual.

Promotor privat.

2013

Casa Àngel

Avantprojecte de cohabitació per tal de desdoblar el programa d'una casa unifamiliar per acollir simultàniament a una família extensa amb dos nuclis.

Promotor privat.

Casa Tres

Projecte i execució d'una reforma d'un habitatge unifamiliar existent per tal de convertir-la en un espai domèstic dual.

Promotor privat.

Recerca i docència

Tres dels membres de Cíclica estan vinculats amb l'Escola d'Arquitectura del Vallès (UPC) on imparteixen docència en el Màster d'Arquitectura, el Màster d'Intervencions en el Medi Construït, i el Màster en Arquitectura, Energia i Medi Ambient entre d'altres. Els projectes de Cíclica han estat presentats a diversos congressos i conferències tant nacionals com internacionals, entre els quals destaquen: *Recursos i territori. Perspectiva històrica i nous equilibris* (CCEPC, 2016); *Simposi de Sòl No Urbanitzable - Espais Oberts* (COAC, 2016); *L'acció sociocultural i comunitària a l'espai públic* (DIBA, 2016); *I Jornades Arquitectura i Ciutat* (AuS i COAC, 2016); *Irrigation, society and landscape* (UPV, 2014); *Congreso Internacional Sustainable Building* (GBCe, 2010)

2015

Serra-Permanyer, M. (2015) "La gente: la urdimbre donde se trama la comunidad". A: Territorio y sostenibilidad: diagnóstico del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Amorebieta-Etxano/Barcelona: Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano i UPC, pp. 82-101.

Albareda-Fernández, E. (2015) "El agua: un paraguas invertido". A: Territorio y sostenibilidad: diagnóstico del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano i UPC, pp. 82-101.

Pages-Ramon, A. (2015) "La energía: Una geografía olvidada". A: Territorio y sostenibilidad: diagnóstico del metabolismo social de Amorebieta-Etxano: con los pies en el suelo. Amorebieta-Etxano/Barcelona: Ayuntamiento de Amorebieta-Etxano y UPC, pp.66-81

- 2014 Albareda, E.; Serra-Permanyer, M. (2014). "La gestión del ciclo del agua a través de una investigación-acción participada: el caso de las Hortes de Baix". A: Irrigation, society and landscape. València: UPV, pp. 949-962.
- Cuchí, A.; Arcas-Abella, J.; Casals-Tres, M.; Fombella, G. (2014). "Building a common home. A global vision report. WSB14 barcelona". Green Building Council España (GBCe).
- Cuchí, A.; Sweatman, P.; Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A. (2014). "Hoja de ruta del sector de la edificación que exige el artículo cuarto de la directiva europea de eficiencia energética". Ministerio de Fomento del Gobierno de España.
- 2013 Casals-Tres, M.; Arcas-Abella, J.; Cuchí, A. (2013). "Aproximación a la habitabilidad desde la sostenibilidad. Raíces teóricas y caminos por andar". Revista INVI, 28, pp. 193-226
- 2013 Cuchí, A.; Sweatman, P.; Pagès-Ramon, A. (2012) Informe GTR 2012. Una visión-país para el sector de la edificación en España. Plan de acción para un nuevo sector de la vivienda. España: Grupo de Trabajo sobre Rehabilitación (GTR). 88p. (ISBN 978-84-616-1917-7)
- Oyón, J.L.; Serra, M. (2012) "Las casas de Reclús: hacia la fusión naturaleza-ciudad, 1830-1871". Scripta Nova: revista electrónica de geografía y ciencias sociales. <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-421.htm>
- Albareda-Fernández, E. i Oliver i Solà, J. (2012) "Medi Ambient, Energia i Residus". En: "Veus i discursos urbans i territorials emergents" Fòrum Catalunya Urbanisme i Territori SCOT 2013-2014. http://forum.scot.cat/downloads2/doc_emerg.pdf
- Cuchí, A.; López, F.; Wadel, G.; Arcas, J.; Casals, M.; Motos, D. (2012). Metabolismo urbano. Análisis de la demanda de energía. En: El urbanismo ecológico. Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona, pp. 179-198.
- 2011 Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A.; Casals-Tres, M. (2011). "El futuro del hábitat. Repensando la habitabilidad desde la sostenibilidad: el caso español". Revista INVI, 26, pp. 65-93.
- Casals-Tres, M.; Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A. (2011). "Habitabilidad, un concepto en crisis: sobre su redefinición orientada hacia la sostenibilidad". Informes de la construcción, 63, pp. 21-32.
- Cuchí, A.; Sweatman, P.; Pagès-Ramon, A.; Arcas-Abella, J.; Casals-Tres, M.; Yrivarren, M. (2011). "Una visión-país para el sector de la edificación en España. Hoja de ruta para un nuevo sector de la vivienda". Green Building Council España.
- Arcas-Abella, J.; Pages-Ramon, A.; Casals-Tres, M. (2011). "El futuro del hábitat. Repensando la habitabilidad desde la sostenibilidad: el caso español". Revista INVI, 26, pp. 65-93.
- 2007 Cuchí, A.; Pagès-Ramon, A. (2007) "Counting CO2 emissions in Planning sustainable urban quarters." A: ECOPOLIS. Conceptualising and defining sustainable desing. Firenze: ALINEA Editrice. pp.121-125 (ISBN 978-88-6055-190-0)

Centre de Recerca i Transferència Tecnològica - Mòdul 17
 Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès
 C/Pere Serra 1-15. 08173 Sant Cugat del Vallès (Barcelona)
 tel. 93 405 43 15
www.ciclica.eu | ciclica@ciclica.eu